til disse Resolutioner samt den ovenanførte af 5te Juli 1815 angaaende Gaardes Nedlæggelse og Sammenlæggelse, havde Rentekammeret anseet sig bemyndigt til at tillade, at Bønder, som eiede 2 Gaarde, dreve den ene for egen Regning ved deres paa samme etablerede Tjenestefolk. Saadan Tilladelse er imidlertid aldrig bleven meddeelt for mere end 2, een Eier tilhørende Gaarde, og naar en Godseier af en eller anden Grund har ønsket at maatte drive een eller flere Selveier- eller Arvefæstegaarde for egen Regning, er speciel Kongelig Resolution dertil anseet fornøden. Denne Fortolkning af de omhandlede Bestemmelser er senere bleven bifaldet ved Kongelig Resolution af 14de Febr. 1846.

For Sammenlæggelse af Hovedgaardstaxt eller anden saakaldet fri Jord har der aldrig været fastsat nogen Grændse.

Hvad Udstykningsvæsenet angaaer, da har oprindelig Enhver havt Tilladelse til at udstykke eller udparcellere sin Jord, idetmindste naar han eiede den med fuldkommen Eiendomsret, som han selv vilde, cfr. L. 5—3—7, og i en vis Periode blev Udstykningen af de større Jordeiendomme endog i høi Grad begunstiget cfr. Forordningen af 13de Mai 1769 § 6 og Forordningen af 15de Juni 1792 § 12. Af denne Ret til at sælge Jord stykkeviis opstod imidlertid den Misbrug, at en Mængde Eiendomme ved Salg og andre Afhændelser efterhaanden bleve skilte ved en Deel af deres ældre Tilliggende, uden at det iagttoges at ligne en forholdsmæssig Deel af den hele Eiendoms Hartkorn paa den fraskilte Jord. Vel synes det, at Christian den 5tes Lov ved Bestemmelserne i 3—13—12 allerede har havt for Øie Vigtigheden af, at det oprindelige, ved den nu ophævede Matricul bestemte Forhold mellem Jorder og Hartkorn ogsaa siden ved forefaldende Dispositioner over skyldsatte Jorder blev overholdt, men det var dog først ved Placat af 2den August 1786, at der blev indført nogen egentlig Control med Overholdelsen af det oprindelige Forhold mellem Hartkornet og Jorderne. Uagtet en saadan Control, naar den skulde være fuldstændig, maatte omfatte ikke alene Jorder, hvis Besiddere vare Eiere, men ogsaa Jorder, hvis Besiddere vare Fæstere, og i dette sidste Tilfælde, hvad enten Eierne agtede at afhænde Fæstejorderne saaledes, at de gik ud fra samlet Fæstegods, eller han blot foretog sig en forandret Inddeling af Fæstegodset, forbød den nævnte Placat dog kun Selveierbønder eller Andre fra deres Gaarde eller under Eet matriculerede Jorder at afhænde enkelte Stykker, forinden samme vare ansatte til Hartkorn. Det bestemtes derhos, at enhver Jordeier, som vilde afhænde nogen Deel af sin Eiendom, skulde anmelde Saadant for Rentekammeret, som skulde paasee, at ingen Gaard imod Forordningen af 6te Juni 1769 derved svækkedes saaledes, at den ei kunde ernære en Gaardmandsfamilie; naar Kammeret derefter havde meddeelt foreløbig Tilladelse til Udstykningen, skulde Parcellerne efter foregaaende Opmaaling og Taxation ved en Landinspecteur sættes i Hartkorn, og Afhændelsen derefter indstilles til Rentekammerets Approbation.

Udstykninger af Landeiendomme tiltoge herefter betydeligt, og for at lette Sagernes Gang blev det ved Placat af 26de November 1800 overdraget vedkommende Amtmand at meddele den foreløbige Tilladelse til Udstykningen; den endelige Approbation skulde derimod, som hidtil, meddeles af Kammeret, og maatte intet Skjøde paa nogen Parcel thinglæses, førend Kammerets Approbation var erhvervet. For derhos at erstatte Savnet af en Regel for, hvad der ved Udstykningen af en Gaard skulde blive tilbage som nødvendigt for en Gaardmandsfamilies Udkomme, bestemtes det, at der skulde blive tilbage ved Hovedparcellen saa megen Jord, som efter rigtig Taxation kunde ansættes til 2 Tdr. Hartkorn, med mindre alle Parcellerne enten bebyggedes eller henlagdes til jordløse Huse.

Denne Placat indeholdt ingen Bestemmelse om Eiendomme af en Størrelse paa mellem 1 og 2 Tønder Hartkorn, som ikke vare Parceller af forhen udstykkede Gaarde. Med Hensyn dertil, og da adskillige nærmere Forholdsregler ansaaes nødvendige, tildeels i Anledning af de da paabegyndte Arbeider til ny Matriculering, udkom Forordningen af 25de Juni 1810, efter